

VH Magazino

19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011 | τ. 557

www.vimagazino.gr

ΜΑΤΑΛΑ 2011
ΣΤΗ ΘΕΡΙΝΗ ΣΥΝΑΞΗ
ΤΩΝ (ΠΡΩΗΝ) ΧΙΠΗΔΩΝ

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ**

«Ο ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ
ΕΧΕΙ ΠΑΕΙ ΚΑΤΑ ΔΙΑΟΛΟΥ»

ΤΙ ΒΡΑΖΕΙ ΣΤΗΝ «ΚΑΤΣΑΡΟΛΑ»

ΜΗΤΡΟΠΑΝΟΣ ΚΑΙ ΚΡΑΟΥΝΑΚΗΣ
ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΟΥΣ,
ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΥ ΘΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ
ΑΥΤΗ Η ΚΡΙΣΗ

PEACE AND LOVE

Μια επίδοξη χίπισσα χορεύει υπό τους ήχους τραγουδιού της Τζάνις Τζόλιν στην παραλία των Ματάλων. Δεξιά: Ζευγάρι που έζησε στα νιάτα του στην Κρήτη ποζάρει μπροστά από ένα βανάκι. Δεν είναι δικό τους, ανήκει στο φεστιβάλ, εν είδει σκουριασμένης ανάμνησης.

Η Θερινή σύναξις των (πρώην) χίπηδων

Την προηγούμενη εβδομάδα, για τρεις ημέρες, αναμνήσεις και πραγματικότητα μπλέχτηκαν στη νότια πλευρά της Κρήτης, στα **Μάταλα**. Δίπλα στις διάσπιες σπηλιές πραγματοποιήθηκε το πρώτο reunion των χίπηδων. Είχε απ' όλα: μουσική, νοσταλγία, σουβλάκια, αγάπη, άμμο, ιδρώτα, ανεμελιά, αρωματικά κεριά, κομμένα δέντρα και την αναπόφευκτη αμπυχανία που έχουν όλα τα reunions.

Από τον Δημήτρη Θεοδωρόπουλο,
φωτογραφίες: Μυρτώ Παπαδοπούλου.

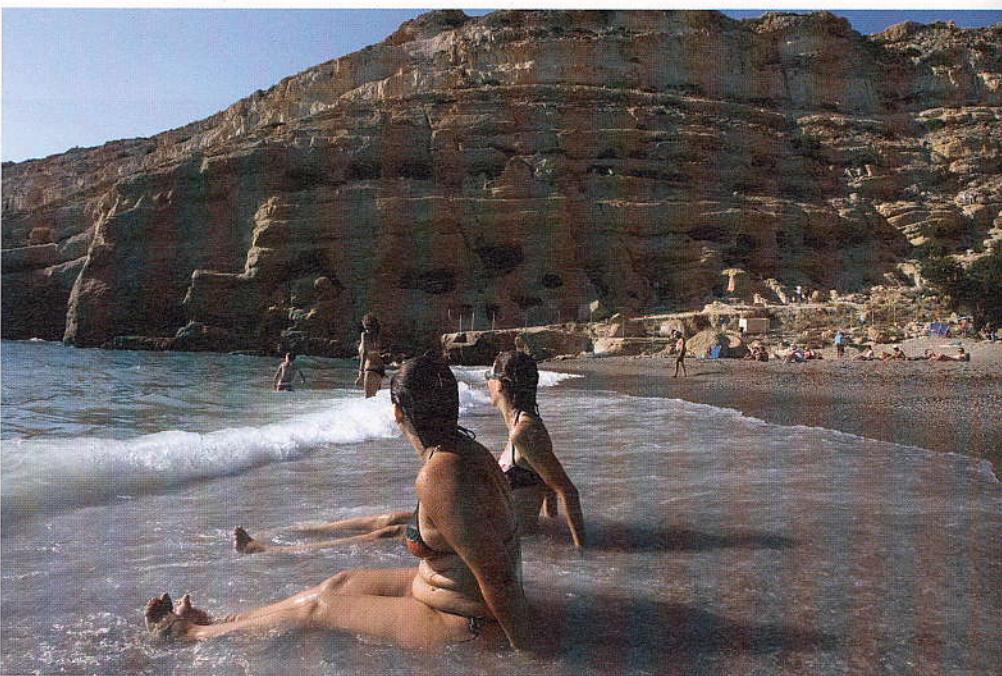
Tο αυτοκίνητο ήταν σκονισμένο. Αρκετά σκονισμένο για να πέσει θύμα στις ορέξεις των περαστικών συνθηματογράφων.

«LSD» έγραψε ένας νοσταλγός της ψυχεδέλειας. Ένας πιο προσγειωμένος και επικαιροποιημένος περαστικός είχε άλλη άποψη: «ΟΦΗ» πρόσθεσε δίπλα από το παραισθησιογόνο, χρησιμοποιώντας ένα λερωμένο δάχτυλο, και άθελά του, με την τέχνη του συμπικνωμένου λόγου, συνέδεσε δύο εποχές με τον ιδανικό τρόπο. Το τώρα και το τότε. Το σκληρό 2011 και τα θολά 70s. Τα Μάταλα των διηγήσεων και την κρητική πραγματικότητα του σήμερα. Και άλλοι προσπάθησαν να το κάνουν, λίγα μέτρα μακριά από το παρκαρισμένο κοντά στην παραλία αυτοκίνητο, με λιγότερη επιτυχία. Η σκόνη περιέγραψε τον σουρεαλισμό τόσο όσο χρειαζόταν.

Είχε ζέστη στα Μάταλα αυτές τις ημέρες. Αρκετή ζέστη για να ιδρώνεις το μεσημέρι, να δυσκολεύεσαι να κινείσαι όταν ο ήλιος είναι ψηλά, τόσο ζέστη που έκανε τη μυρδιά από τα σουβλάκια, τα αρωματικά στικ, τα βότανα και τους καπνούς από τα βιομηχανικά τσιγάρα να πλανιέται για ώρα πάνω από την παραλία. Κανείς δεν ασχολήθηκε με τέτοιες λεπτομέρειες. Οταν οι χίπηδες ξανασμίγουν, δεν μπορεί να ενοχλείσαι από την υγιεινή. Η οσμή άλλωστε είναι η αισθητή που ανακαλεί τις αναμνήσεις πιο γρήγορα από κάθε άλλο. Και από αναμνήσεις, άλλο τίποτα μέσα στις σπηλιές.

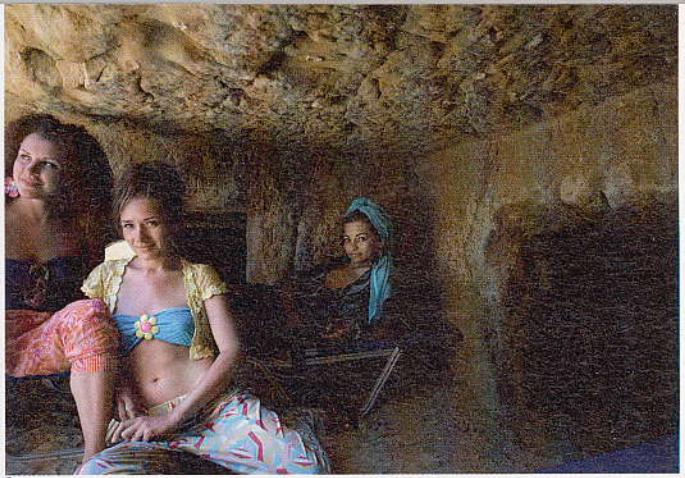
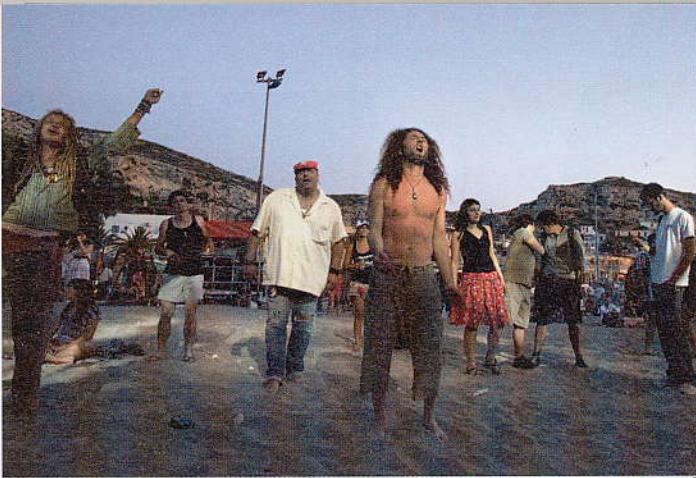
Οι αρχαίοι τις λάξευσαν για να θάβουν τους νεκρούς τους. Σύμφωνα με τον Ομπρο, ο Οδυσσέας έκανε ένα πέρασμα από εκεί. Κάποτε ήταν αποικία λεπρών. Στα 70s, με τη βοήθεια του ελληνικού δαιμονίου, που εκφράστηκε με μια ψευδή είδηση στο Reuters, μια είδηση που έλεγε πως στα Μάταλα θα μαζευτούν όλοι οι χίπηδες της Ευρώπης, έκανε την περιοχή διάσημη για τις σπηλιές, την ελευθεριόπιττα, τα λουλούδια και τον έρωτα – προτού όλα αυτά αναχαιτιστούν από τη νομιμοφροσύνη της χούντας και της Εκκλησίας. Χρόνια μετά, τώρα που οι «ξένοι» δεν αποτελούν απειλή για τα ελληνοχριστιανικά ήθη, αλλά μια κάποια οικονομική λύση για την τουριστική τόνωση, ήρθε η πάντα αποδοτική νοσταλγία για να βοηθήσει το εγχείρημα. Κάπως έτσι, για τρεις ημέρες, μεστήλικοι, πιτοιρικάδες και έφηβοι από όλη την Ευρώπη έψαξαν την αλήθεια τους στη Νότια Κρήτη, στο παγκόσμιο reupion των χίπηδων. Φεύγοντας, ακόμη και αν δεν τη βρήκαν, αγόρασαν αναμνηστικά.

Οι σπηλιές είναι προστατευμένες με συρματόπλεγμα, που έχει προστεθεί τα »

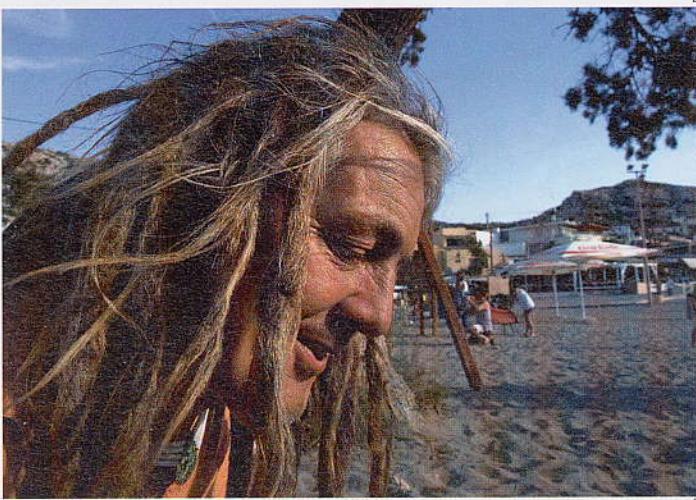
Μια είδηση που έλεγε πως στα Μάταλα θα μαζευτούν όλοι οι χίπηδες της Ευρώπης έκανε την περιοχή διάσημη για τις σπηλιές, την ελευθεριόπιττα, τα λουλούδια και τον έρωτα

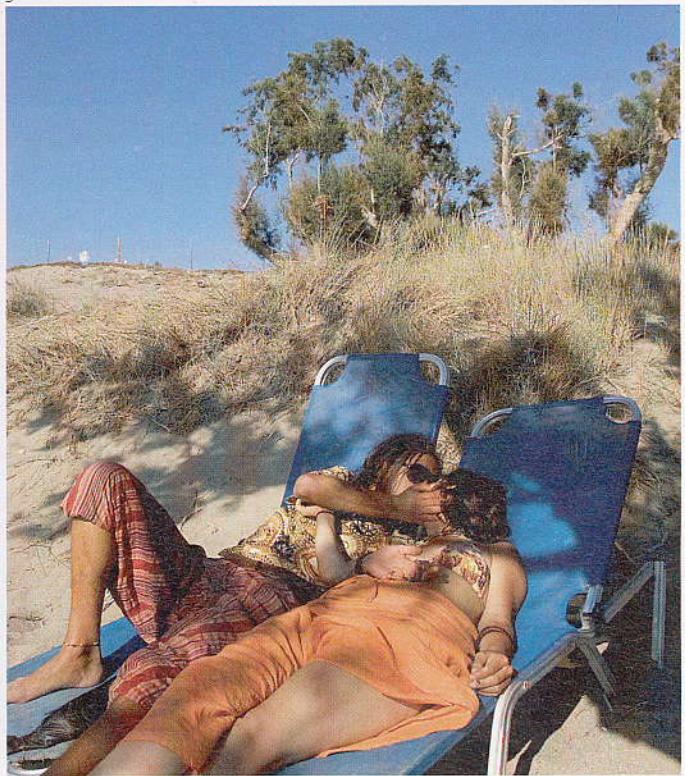

2

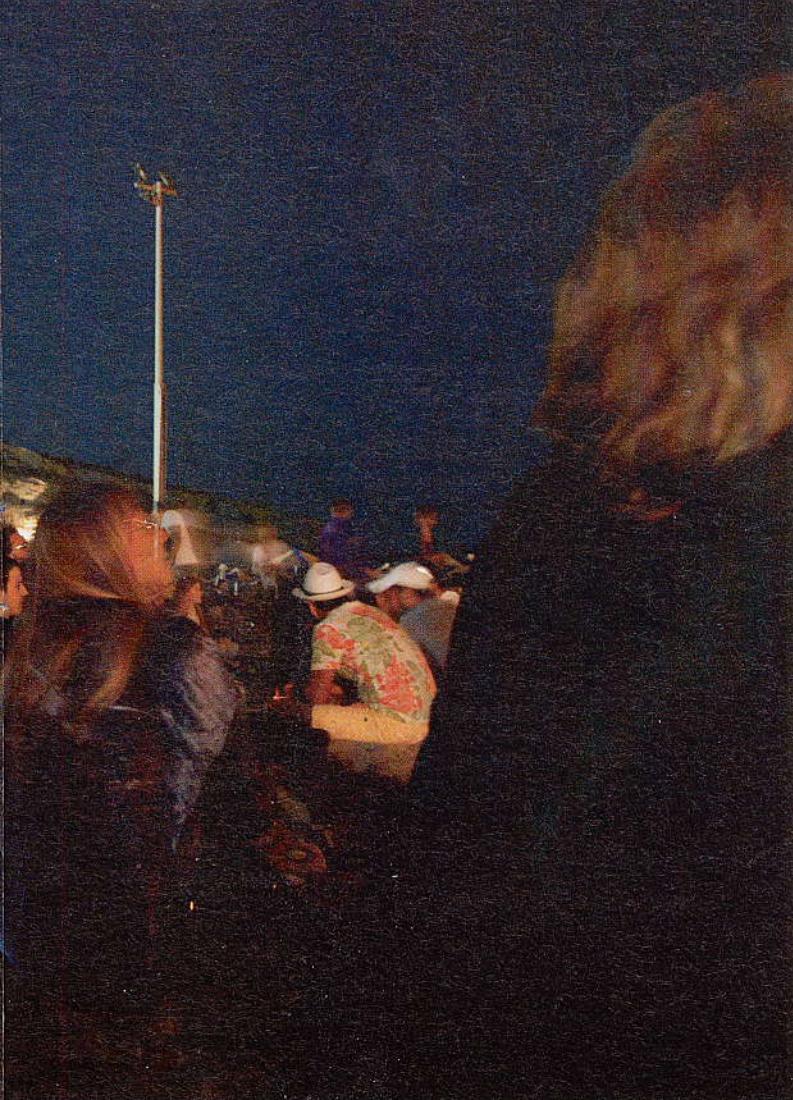
3

5

4

ΑΜΜΟΣ ΚΑΙ ΙΔΡΩΤΑΣ

- 1 Δύο κοπέλες δίπλα στο κύμα κοιτάζουν τον λόγο για τον οποίο συμβαίνουν όλα: τις σπηλιές των Ματάλων.
- 2 Στιγμές απογευματινής μέθεξης στην παραλία. Από τα ηχεία ακούγεται μουσική... Γούντστοκ.
- 3 Οι γυναίκες είναι από τη Ρωσία. Βρέθηκαν στην Κρήτη για διακοπές, ντύθηκαν σαν χίπισσες και πόζαραν στις σπηλιές.
- 4 «Νέα» παιδιά των λουλουδιών σε ρομαντικές περιπτύξεις.
- 5 Ο Μιχάλης ήρθε στην Ελλάδα από την Αγγλία το 1979. Δεν δηλώνει Αγγλος, απλώς «international». Εκτοτε μένει στην Κρήτη.
- 6 Τελευταίες στιγμές του φεστιβάλ. Ο Τζώνι Βαβούρας παίζει μουσική, όλοι δίνουν ραντεβού για του χρόνου.

6

ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Αν τα χρώματα ήταν διαφορετικά, πιο θαμπά, θα μπορούσε να είναι κάλλιστα μια εικόνα από το Γούντστοκ. Στα Μάταλα τα μεγέθη ήταν διαφορετικά και η αυθεντικότητα λιγότερη, αλλά η ανεμελιά δεν έλειπε.

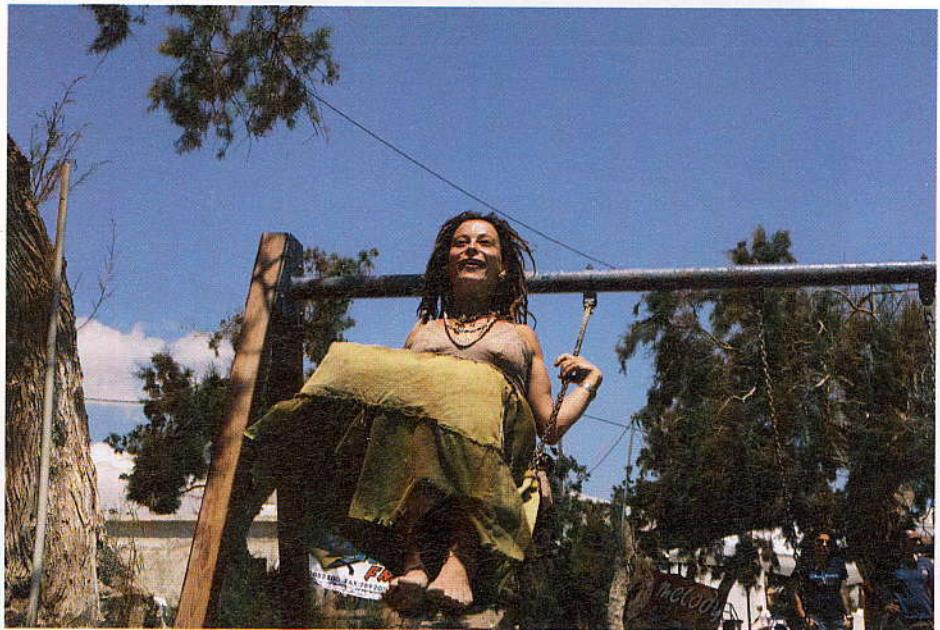
τελευταία χρόνια. Τότε, προφανώς και δεν υπήρχε λόγος για προφυλάξεις. Δύο βαριεστημένοι φύλακες μάλλον διασκεδάζουν βλέποντας τις ορδές των τουριστών να προσπαθούν να σκαρφαλώσουν με σανδάλια στις άλλοτε κατοικίες των επαναστατημένων παιδιών των 60s και των 70s. Τρεις κοπέλες από τη Ρωσία, η νέα αγαπημένη εθνικότητα των ελλήνων τουριστικών πρακτόρων, προσπαθούν να ανέβουν στις σπηλιές. Δεν είναι εύκολο έτσι όπως έχουν ντυθεί σαν χίπισσες, με χαϊμαλιά, στρογγυλά γυαλιά και παπούτσια-πλατφόρμες, φορεμένα τόσο άτσαλα όσο και της Ρένας Βλαχοπούλου στην ελληνική ταινία «Η Θεία μου η χίπισσα». Λίγο πιο δίπλα, ένα ζευγάρι προσπαθεί να πετύχει την τέλεια πόζα ανεμελιάς για τις δύστολες ημέρες του χειμώνα. Τα πεταμένα στριφτά τσιγάρα στο έδαφος είναι τα μόνα που θυμίζουν λίγο την εποχή που η μία σπηλιά κόστιζε 250 δραχμές ή κάποια τσιγάρα για να μεταβιβαστεί από τον προπογόνο με στον επόμενο ένοικο. Κάποιοι από αυτούς, ο λόγος για τον οποίο συμβαίνουν όλα αυτά, είναι λίγα μέτρα μακριά. Οχι σε σπηλιά, αλλά σε ταβέρνα. Μεγάλωσαν πια για σπηλιές.

Τα τατουάζ μοιάζουν περίεργα παράται-

ρα πάνω σε ώριμα κοριμιά. Μια παλιά χίπισσα στην παρέα έχει κάνει μια όχι και τόσο φυσική, ούτε κολακευτική πλαστική. Ενα πορτοφόλι ξέχειλο από πιστωτικές κείτεται σχεδόν κοροϊδευτικά στο τραπέζι των πρωταγωνιστών του reuniόν. Οι κάμερες και οι φωτογραφικές μπηχανές τους κοστίζουν προφανώς όσο ο προϋπολογισμός ολόκληρου του 1971 για όλους μαζί. Δεν είναι ακριβώς ευτυχισμένοι, πιο πολύ αμήχανοι φαίνονται. Οι περισσότεροι είναι συνταξιούχοι, καθηγητές πανεπιστημίου, δικηγόροι, κάποιοι δημοσιογράφοι, όπως ο Αρν Στρουμάγερ, ο άνθρωπος που με τα βιβλία του αναμοχλεύει τον μύθο πίσω από τα Μάταλα, τον ουσιαστικό υποκινητή της σύναξης. Είναι εδώ ο Τζόναθαν από την Αγγλία, που κάποτε έφτασε με τα πόδια από το Ηράκλειο στη σπηλιά του. Πλέον είναι δικηγόρος. Είναι εδώ ο Τζον Σμιθ από τις ΗΠΑ. Τότε ήθελε να ξεφύγει από το Βιετνάμ. Τώρα είναι πανεπιστημιακός. Ολοι τους μιλούν λίγο αμήχανα, αστειεύονται την ώρα που ευχαριστούν τις αρχές που κάποτε τους κυνηγούσαν, καθώς η δυνατή trendy μουσική φτάνει από ένα τουριστικό café πιο πέρα, σαν να κοροϊδεύει το παρελθόν. Η εποχή τους έχει προσπεράσει, το ξέρουν,

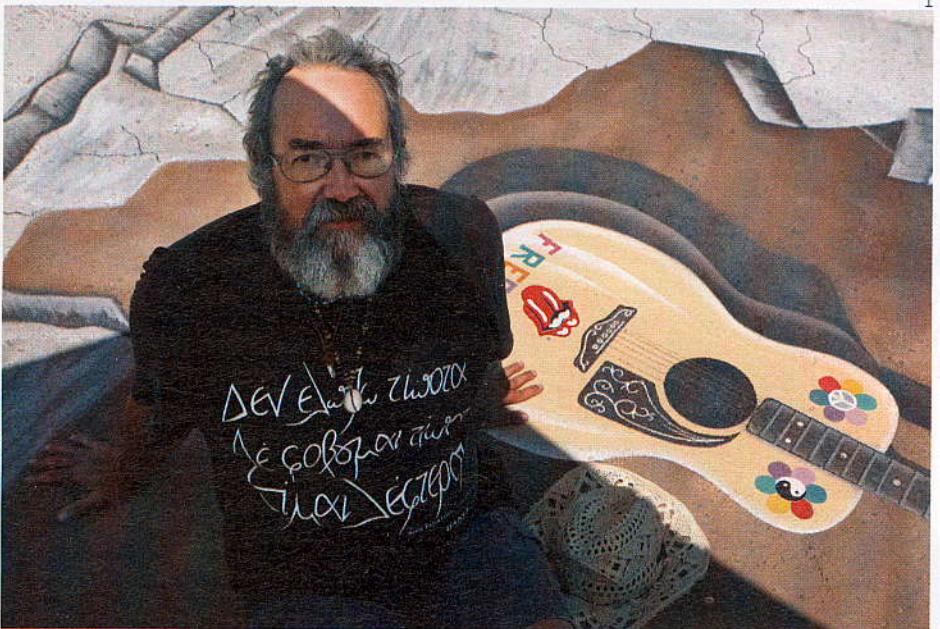
και μάλλον δεν τους νοιάζει. Είναι τιμώμενα πρόσωπα σε μια μακρινή χώρα που είδαν για λίγο σαν πατριδά τους. Και δέχονται τιμές για κάτι που δεν είναι πια. Τα πορτοφόλια τους το αποδεικνύουν.

Λίγο πιο μακριά, στην άλλη άκρη της πλατείας, μια περίεργη μορφή εμφανίζεται. Για τους ντόπιους, τους γιους και τους εγγονούς των Κρητικών, που το 1971 ήρθαν αντιμέτωποι με τον κοσμοπολίτισμό της αμφισβήτησης, αυτή η γενειοφόρος απιμέληπτη φριγούρα δεν προκαλεί έκπληξη. Για τους υπόλοιπους δεν μπορεί παρά να είναι μια περίεργη εικόνα. Το όνομά του είναι Μπρούνο. Είναι Γάλλος, 58 ετών, έφυγε από το Παρίσι στα 20 του, περιπλανήθηκε σε όλον τον κόσμο και εδώ και 15 χρόνια ζει σε μια σπηλιά στην άλλη άκρη της παραλίας. Οχι στην εμπορική. Είναι ο τελευταίος χίπης, ο μοναδικός που έχει μείνει στα Μάταλα, και όμως δεν είναι καλεσμένος στη σύναξη. «Δεν με ενοχλεί, άλλωστε αν αυτοί είναι χίπηδες, εγώ είμαι απλώς happy. Χίπηδες με αυτοκίνητα και δάνεια δεν έχω δει πολλούς». Ο Μπρούνο δεν έχει αυτοκίνητο, δεν έχει λεφτά, δεν έχει σπίτι, δεν έχει γυναίκα. Όλα συνειδητά, ακόμη και τη σύντροφο, καθώς «οι άν-

«εναλλακτικός τρόπος ζωής». Η Τζόαν, μία 20χρονη από τη Γλασκώβη, κόρη χίππιδων, λίγο πιο δίπλα χόρευε στον ρυθμό της μουσικής που μπορεί να περιγραφεί απλώς με τη λέξη Γούντστοκ. Παραπέρα, μια παρέα Ελλήνων, ξεκάθαρα φορέων του «εναλλακτικού τρόπου ζωής», έτρωγαν σχεδόν πλαστικά καλαμαράκια, υπό τους ήχους των Doors. Και οι σπηλιές, καθώς έπεφτε το βράδυ, ετοιμάζονταν να κλείσουν, με τους φύλακες να κυνηγάνε τα τελευταία ζευγαράκια που – μάταια εντελώς – εξακολουθούσαν να φάχνουν την τέλεια φωτογραφική πόζα.

Οι σπηλιές τελικά είναι οι μόνες που έχουν μείνει ίδιες. Είναι οι ίδιες που το 1971 ο δημοσιογράφος του περιοδικού «Time», Τόμας Τόμσον, επισκέφθηκε γράφοντας σε ένα πολυσέλιδο ρεπορτάζ, που είχε κάνει τους συνταγματάρχες της χούντας να ανατριχιάσουν. Το ρεπορτάζ, δημοσιευμένο σε μια περίεργη πολιτικά εποχή, ήταν αυτό που έκανε τα Μάταλα, ένα μικρό ψαροχώρι στη Νότια Κρήτη, γνωστό παγκοσμίως. Ο δημοσιογράφος, με ειλικρινή απορία, αναζητούσε τους λόγους που ώθησαν παιδιά από το Κολοράντο, το Μπρούκλιν και την Ουάσιγκτον να ζουν σε σπηλιές στην άλλη άκρη του κόσμου. «Έχεις δουλέψει ποτέ σου;» ρώτησε έναν κατασκηνωτή. «Ναι, και όταν πήγα να πληρωθώ μου ζήτησαν τον αριθμό μπτρώου μου. Δεν είμαι αριθμός, είμαι άνθρωπος» απάντησε ο γενειοφόρος αρνητής. Ήταν άλλος μιλούσε για την Αμερική που αλλάζει, που σκοτώνει τους Κένεντι, που κάνει την επιβίωση όλο και πιο δύσκολη, που κάνει το επάγγελμα και τα χρήματα την απόλυτη αξία. Λίγο-πολύ τα γνωστά. Οι περισσότεροι σε εκείνο το άρθρο μιλούσαν για την άρνησή τους να ενταχθούν σε ένα σύστημα, που όχι μόνο δεν επέλεξαν, αλλά δεν καταλαβαίνουν καν. Οπως έλεγε και ένας από αυτούς, «έχω περισσότερους λόγους για να φύγω από το να μείνω και να κάτσω σε ένα γραφείο μέχρι να πάρω σύνταξη». Το αν πήρε τελικά είναι άγνωστο. Σήμερα, μακριά από την Αμερική της αμφισβήτησης, στην Ελλάδα του τουρισμού, της κρίσης και του πανικού, λόγοι για να φύγει και να βρει την πρεμία του σε σπηλιές προφανώς υπάρχουν όλοι και περισσότεροι. Άλλα οι σπηλιές είναι άδειες, παραμένουν ένα επικερδές τουριστικό αξιοθέατο, ένα φόντο για μια φωτογραφία που πιθανότατα θα καταλήξει στην απεραντοσύνη του Facebook. Τουλάχιστον προς το παρόν είναι άδειες. ●

1

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

- 1 Επιστροφή στην παιδική ηλικία και αναδρομή στα βασικά παιχνίδια.
- 2 Ο Μπρούνο είχε τη δική του ιστορία. Παράτησε το Παρίσι στα 20 και έπειτα από περιπλάνηση επών ορίζεται στην Κρήτη του Καζαντζάκη. Είναι ο τελευταίος αυθεντικός χίπης, ωστόσο δεν τον κάλεσαν στο «πάρτι».

Θρωποί δεν σου ανίκουν. Εγώ δεν μπόρεσα ποτέ να κρατήσω μια γυναίκα, γιατί δεν πάλεψα να την κρατήσω, ανήκει σε όλον τον κόσμο, όχι σε μένα. Αν και μεταξύ μας, και να προσπαθήσεις να την κρατήσεις, αν δεν θέλεις είναι μάταιος κόπος». Είναι μόνος, αλλά ευτυχισμένος. «Δεν άλλαξα τρόπο ζωής όταν έφυγαν όλοι, γιατί ποτέ δεν το έκανα από μόδα. Απλώς δεν αντέχω στη σύγχρονη εποχή». Ο Μπρούνο δεν αντέχει τόσο πολύ, που απομακρύνθηκε από τη σύναξη της επιστροφής των παιλών του φίλων, όταν για τις ανάγκες των εκδηλώσεων ένα μεγάλο δέντρο κόπικε από την παραλία. «Τόσο ει-

ρωνεία δεν την άντεξα. Να κόβουμε δέντρα για να υποδεχθούμε τα παιδιά των λουλουδιών...» λέει πρωτού ξεκινώντας για τη σπηλιά του – πριν από το σουύρουπο, γιατί αλλιώς δεν μπορεί να φτάσει.

Το ένα πλικιακό γκρουπ της μάζωχης στα Μάταλα ήταν αμήχανο – αν όχι εκνευρισμένο από την αλλαγή της εποχής. Οι νεότεροι δεν είχαν τέτοια προβλήματα. Ο Μιχάλης από τη Σητεία, με την απαραίτητη μπλούζα Τσε Γκεβάρα, ήταν ο οργανωτής μιας σειράς εργαστηρίων (ζωγραφικής σώματος, χειροτεχνίας κ.ά.), με σκοπό την προσέγγιση σε αυτό που ονομάζουμε τόσο γενικά

